

תולדות עם ישראל

לעולים חדשים

בבתי ספר דתיים

חלק א

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעה וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.
פרק ראשון — בפרק זה שלושה נושאים:
I: תקופת בית שני
II: הקהילה היהודית בימי הביניים
III: החסידות
בנושא שלמדת ענה על שתי שאלות — (16×2) — 32 נקודות
פרק שני — בפרק זה עליך לענות על שלוש שאלות — (16×3) — 48 נקודות
פרק שלישי — בפרק זה עליך לכתוב על ארבעה מושגים/שמות — (5×4) — 20 נקודות
סה"כ — 100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: מילון עברי-לועזי / לועזי-עברי.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) כתוב על כריכת המחברת את הנושא שלמדת.
(2) בתשובתך הבא עובדות, אל תסתפק בהערכות כלליות.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

פרק ראשון (32 נקודות)

בפרק זה שלושה נושאים:

נושא I: תקופת בית שני

נושא II: הקהילה היהודית בימי הביניים

נושא III: החסידות

ענה על שאלות רק בנושא שלמדת, לפי ההוראות שבו.

נושא I: תקופת בית שני

אם למדת נושא זה, ענה על שתיים מהשאלות 1-4 (לכל שאלה – 16 נקודות).

1. ציין שתי דוגמאות לפעולות בנייה של הורדוס.
הסבר מטרה אחת של פעולות הבנייה שלו.
2. מדוע חשבו היהודים שהזמן שבו הם יצאו למרד הגדול עשוי לתרום להצלחתו?
הבא שני הסברים לכך.
3. מהו "המס היהודי"?
הסבר מדוע נפגעו היהודים מהטלת מס זה.
4. הסבר שתי פעולות שעשו חכמים בדור יבנה כדי לאחד את עם ישראל.

נושא II: הקהילה היהודית בימי הביניים

אם למדת נושא זה, ענה על שתיים מהשאלות 5-8 (לכל שאלה – 16 נקודות).

5. הצג את הבסיס ההלכתי ואת הבסיס המוסרי שנתנו החכמים לסמכות הקהילה.
6. הבא הסבר אחד לצורך של הקהילה בימי הביניים להתקין תקנות.
הצג דוגמה אחת לתקנה.
7. הסבר את החשיבות של תפקיד השתדלן עבור הקהילה היהודית.
ציין שני מאפיינים של יהודים שנבחרו לתפקיד השתדלן.
8. הסבר מדוע היה חשוב לקהילה להתערב בתחום החינוך ומדוע היה חשוב לקהילה להתערב בתחום המסים (סך הכול – שני הסברים).

נושא III: החסידות

אם למדת נושא זה, ענה על שתיים מהשאלות 9-12 (לכל שאלה – 16 נקודות).

9. הצג שתי דוגמאות המבטאות את החשיבות של לימוד התורה בחברה היהודית בפולין לפני "המבול".
10. הצג את רעיון הדבקות. הצג דרך אחת שבה אפשר לממש רעיון זה.
11. הסבר את הקשר בין החסיד לצדיק, גם מצד החסיד וגם מצד הצדיק.
12. הסבר מדוע התחזקה ההתנגדות לחסידות בתקופת מנהיגותו של המגיד ממזריטש. הצג פעולה אחת של המתנגדים נגד החסידים.

פרק שני (48 נקודות)

ענה על שלוש מהשאלות 13-18 (לכל שאלה – 16 נקודות).

13. הצג את התגובות לאמנסיפציה של שני זרמים שונים ביהדות.
14. הסבר את רעיון הגאולה של הרב קלישר או של הרב אלקלעי. ציין הצעה מעשית אחת שהציע אחד מן הרבנים כדי לקדם רעיון זה.
15. הסבר מהי "הבעיה היהודית" על פי פינסקר, ומהו הפתרון שהוא הציע.
16. הצג שני גורמים לאנטישמיות המודרנית במאה ה־19.
17. הצג את מטרת הציונות על פי תכנית בָּזֶל, והצג דרך פעולה אחת להשגת מטרה זו.

18. הבא הסבר אחד לתמיכתו של הרב ריינס בתנועה הציונית. הסבר מדוע הוא הקים את "המזרחי" בתוך התנועה הציונית.

פרק שלישי (20 נקודות)

לפניך שבעה מושגים / שמות (19-25); בכל אחד מהם יש שני חלקים.
בחר בארבעה מן המושגים / שמות, וענה על שני החלקים הקשורים לכל מושג / שם שבחרת
(לכל מושג / שם – 5 נקודות).

19. חכם באשי

- מה היה התפקיד של "חכם באשי"?
- עד איזו תקופה התקיימה משרה זו?

20. החלוקה

- מה הייתה התרומה של שיטת "החלוקה" ליישוב הארץ?
- מה היה הערך ששיטה זו ביטאה?

21. היציאה מן החומות

- מהי "היציאה מן החומות"?
- מי היו היוזמים של תהליך זה?

22. אימפריאליזם

- מהו אימפריאליזם?
- ציין גורם כלכלי שהביא לאימפריאליזם של מדינות אירופה.

23. הגדודים העבריים

- מי היו היוזמים של הקמת הגדודים העבריים?
- מה הייתה החשיבות של הגדודים העבריים עבור היישוב בארץ?

24. 14 הנקודות של וילסון

- מה הייתה מטרתו של וילסון בנאום 14 הנקודות?
- הצג שני סעיפים בנאום זה.

25. חוזה ורסאי

- בעקבות מה נחתם חוזה ורסאי?
- הצג שני סעיפים מחוזה ורסאי.

בהצלחה!